

**המשרד לביטחון הפנים
הייעוץ המשפטי**

לכבוד:
משתתפי הדיון,

שלום רב,

הנדון: ועדה לבחינת אופן יישום בדיקות התאמה תעסוקתית במשטרה בהתאם

לפקודת המשטרה

ביום 26.2.2019 התקיימה ישיבה שישית בנושא שבנדון בראשות יו"ר הוועדה - **מר יואל הדר**, יועמ"ש המשרד לביטחון הפנים, ובהשתתפות חברי הוועדה שלהלן:

נציגי המשרד לביטחון הפנים: **מר דני קריבו**, סמנכ"ל - חבר, **מר חיים אמיגה**, עו"ד - חבר.
נציגי משטרת ישראל: **תני"צ אבי ביטון**, מפקד מרחב שרון במשטרה - חבר, **נצי"מ אלעזר כהנא**, סגן יועמ"ש המשטרה - חבר, **נצי"מ אתי מאירסון**, ראש יחב"מ - חברה.

עיקרי הדברים שעלו במהלך הדיון:

א. **ממצאי ממד"ה**- נציגי משטרה בוועדה מסרו כי בעוד מספר ימים יתחילו לנתח את תוצאות ממצאי ממד"ה ביחס למדגם המלצות ו/או טענות שעלו מחתך נבדקים במשטרה, ויציגו אותם בפני הוועדה בהקדם האפשרי.

ב. **תיקון הוראה 7(א)(1) להוראות המשטרה**- הוועדה דנה בהצעה ומצאה לנכון לתקן את סעיף ההוראה הנ"ל כך שיובהר את אשר נוהג בפועל, ולפיו, הסמכות בעניין קביעת התאמה תעסוקתית, היא של ראש יחב"מ ולא של המפכ"ל (המוסמך לדון בערר המוגש על החלטת ר' יחב"מ). להלן נוסח ההוראה עם התיקון הטכני המוצע:

7(א)(1): תוצאת בדיקת פוליגרף לא תשמש גורם בלעדי לקביעת אי-התאמה

תעסוקתית ע"י ראש יחב"מ, אלא במקרים חריגים ובהתאם **לאישור** שיתקבל

בעניין זה על ידי המפכ"ל.

ג. **בירור מתוך תרשים זרימת המידע (שהועבר לעיון הוועדה ע"י ראש היחב"מ)**- הובהר לחברי הוועדה, שלראש הדסק ביחב"מ יש שיקול דעת מצומצם בבואו להכריע האם קיימת התאמה תעסוקתית לתפקיד. ככלל, כל בדיקה שיימצא אודותיה חת"ש, מועברת להכרעתה של ראש היחב"מ בקביעת ההתאמה לתפקיד. אולם, במקרים מסוימים בלבד, שאינם נוגעים לקצינים בכירים, בהם מתגלה חת"ש בבדיקת ההתאמה, וראש הדסק (פעמים תוך התייעצות עם רמ"ד מהימנות- הסגן של ר' יחב"מ) מכיר את מדיניותה של ראש יחב"מ ביחס לאותם מקרים מסוימים - הוא רשאי לקבל החלטה בהתאם למדיניותה זו - והחלטה לגבי ההתאמה התעסוקתית נסגרת אצלו - מבלי להעביר זאת לראש יחב"מ.

המשרד לביטחון הפנים הייעוץ המשפטי

ד. אימות טענות הנבדק (דיון המשך בנוגע לסוגיות "תיעוד התשאל והליך הבדיקה" שעלתה בדיון הקודם של הוועדה)- הוועדה דנה במקרה בו נבדק טוען, בסוף הליך בדיקת ההתאמה התעסוקתית, כי דבריו לא הובנו באופן הנכון. גורמי משטרה בוועדה הבהירו כי ככלל, מקרה מעין זה, לא מועבר בצורה אוטומטית לבדיקת פולגרף, אלא הנבדק מוזמן לצורך בירור טענותיו לגבי גרסת המתשאל, טרם שליחתו לבדיקת הפולגרף. כן צוין כי ביצוע הבדיקה בפועל נעשה כמוצא אחרון. לשאלת הוועדה- מה קורה במקרה בו נבדק טוען כנגד גרסת המתשאל והוא מנוע מלעבור לבדיקת פולגרף (למשל- בשל מצבו הרפואי)- על בסיס מה ניתן יהיה לבדוק את טענותיו אלה. גורמי המשטרה השיבו כי יהיה צורך לחשוב על דרך אחרת לאמת את טענותיו ביחס לגרסת המתשאל.

ה. טענות שעלו מתוך מכתב הפנייה לוועדה-

1) במכתב נטען כי שוטרים שעברו את בדיקת ההתאמה התעסוקתית נדרשים להתמודד עם הליכי פיטורין בשל נטייתם המינית. ר' יחב"מ והמשנה ליועמ"ש המשטרה הבהירו בוועדה כי הם מכירים את פרטי המקרה, וציינו, כי הטענות שהועלו במכתב תמוהות ואינן תואמות את המציאות, וכי שוטרים אלו נפסלו בבדיקת ההתאמה התעסוקתית בשל סיבות אחרות.

2) חריגה מסמכות של מתשאלים- בשל טענות שעלו במכתב הפניה בנושא, הבהירה ראש יחב"מ, שטרם נתקלה במתשאלים ביחב"מ שחרגו מסמכותם (לא במקרה המדובר ולא בכלל), ומשכך, עד כה אין בנמצא מתשאלים שנקטו כלפיהם צעדים מנהליים או משמעתיים.

3) המשך ביצוע בדיקות פולגרף ללא נוהל הנדרש לפי פקודת המשטרה- בשל טענות שעלו במכתב בנושא, הובהר כי אמנם הנוהל הייעודי טרם גובש סופית, אך המשטרה פועלת ומבצעת את בדיקות הפולגרף בהתאם לנוהל זמני תקף. גורמי משטרה בוועדה ציינו כי הנוהל מצוי בשלבי גיבוש סופיים, שככל הנראה עתידים להסתיים במהלך החודש הקרוב.

4) הפרדה בין המתשאל לבין ביצוע ההכנה לבדיקת הפולגרף- במכתב כאמור, צוין כי יש לבצע הפרדה בין המתשאל ובין הגורם המבצע שיחת הכנה לפולגרף - וזאת לשם מניעת זליגת מידע בין השניים - שכן נטען כי בשיחת ההכנה לפולגרף נבדקים מתבקשים לספר על מידע אינטימי רגיש בכדי להסיר מסיחים מבדיקת הפולגרף. נציגי משטרה בוועדה הבהירו, כי קיימת הפרדה בין המתשאל לבין הגורם המקצועי שמבצע את בדיקת הפולגרף בפועל. יחד עם זאת, צוין כי המתשאל המבצע את השיחה התעסוקתית, הוא אף הגורם המכין

המשרד לביטחון הפנים
הייעוץ המשפטי

את הנבדק לבדיקת הפוליגרף

הושחר ע"פ סעיף 9(א)(1) לחוק.

5) זכות טיעון שתינתן לשוטר בפני הוועדה טרם מתן החלטה לגבי צורך בבדיקת פוליגרף - נציגי משטרה בוועדה הבהירו כי נושא זה הינו מקצועי לחלוטין וכי ההחלטות בעניין זה מתקבלות על בסיס המידע המוצג בפני הוועדה וזאת בהתאם לדרישות שנקבעו בפקודת המשטרה בנושא. כן צוין בהקשר זה כי ככל שמתקבלת ע"י הוועדה החלטה לשלוח נבדק לבדיקת פוליגרף והנבדק רוצה לחזור בו מדברים שנאמרו על ידו במהלך התשאול ולמנוע בכך את שליחתו לבדיקת פוליגרף שאינה נדרשת לגביו בהתאם לטענתו, הרי שקיימת אפשרות להחזירו למתשאל לצורך בחינה נוספת והשלמת התשאול עוד בטרם שליחתו לבדיקת פוליגרף.

6) אי העברת חומרי בדיקה לראש אגף משאבי אנוש, אלא אם נמצא שהנבדק אינו מתאים מבחינה תעסוקתית - בהתאם לסעיף 24 לפקודת המשטרה ראש אמ"ש מנוי כגורם שרשאי להיחשף לחומרי הבדיקה - וזאת אף אם לא נקבע כי אין התאמה תעסוקתית. גורמי המשטרה ציינו בהקשר זה כי קביעה זו נדרשת שכן ישנן החלטות מנהליות מסוימות שניתן לקבל בגין ממצאי בדיקת ההתאמה - אף אם לא נקבע כי אין התאמה תעסוקתית - שר' אמ"ש הוא הגורם המוסמך לקבלן.

1. היקף ואופי השאלות והשאלונים בהליך הבדיקה - בהתאם לפקודת המשטרה ולהוראות המשטרה נקבעו חמישה נושאים הנבדקים במהלך בדיקת ההתאמה התעסוקתית. יחד עם זאת, במהלך דיוני הוועדה עלה, כי במסגרת הליך הבדיקה, לא פעם הנבדק נשאל שאלות ומוסר מידע באופן החורג מתחום נושאי בדיקה אלו כפי שהוגדרו בהוראות המשטרה. הוסבר ע"י גורמי המשטרה בוועדה כי מדובר בדבר מתחייב להליך הבדיקה וזאת משני נימוקים אלה:

1) קיים צורך מקצועי להטיל רשת רחבה יותר, בכדי שניתן יהיה לדלות ממנו כמה שיותר מידע הנוגע לנושאים הרלוונטיים לשאלת ההתאמה התעסוקתית.

2) שאלות מעין אלה נשאלות בכדי לשלול אפשרות שנבדק יהיה נתון לסחיטות על ידי גורמים עברייניים.

המשרד לביטחון הפנים הייעוץ המשפטי

הוועדה דנה בשתי נקודות העולות בעניין זה:

1. האם לאור ההכרח המקצועי שעלה בנימוק הראשון, אין מקום לעגן באופן מפורש במסגרת סעיף 6 להוראות המשטרה (שם מפורט אופן ביצוע בדיקת ההתאמה לתפקיד והפעולות הננקטות לשם כך) את האפשרות לשאול נבדק במסגרת תשאול שהוא עובר ולקבל ממנו מידע באופן רחב יותר (וזאת בשל נימוק זה ובשל נימוק נוסף שיובא להלן).
2. בכל הנוגע לנימוק השני – דנה הוועדה בכך שיש לפעול בהתאם לכך במשורה ובזהירות רבה - משום שהדבר עלול להפוך למדרון חלקלק בו כמעט כל נושא שהוא יכול להיות מנוצל לרעה בעתיד ע"י גורמים עבריינים.

עמדת נציגי המשטרה בוועדה הייתה כי אופן הבדיקה לרבות אפשרות סחיטה על ידי גורמים עברייניים נעשה במשורה ובזהירות הראויה, וכי אפשרות לבדיקת אלה מעוגנת באופן מספק בהוראות המשטרה – שכן מדובר בפעולות מתחייבות להליך הבדיקה – ומכאן שאין מקום לשנות מהוראות המשטרה בנושא. יו"ר הוועדה סבר כי יש ממש בעמדה גורמי המשטרה בנושא, וכי בשלב זה ניתן להסתפק בעמדה זו.

- ז. אופן העברת חומרי מידע המצויים במאגרים המשטרתיים לידי המתשאלים - ראש יחב"מ תיארה בפני חברי הוועדה כיצד המידע האמור מועבר לידי המתשאלים. הוועדה לא דנה באפשרויות לשנות את המצב הקיים.
- ח. ביצוע בדיקות התאמה תעסוקתית לאנשי היחב"מ - הוועדה דנה שנית בבעייתיות הקיימת בנושא. הוצע להשתמש בחוליה ייעודית של שוטרים שפרשו מהמשטרה לצורך ביצוע הבדיקות על אנשי היחב"מ. ולצורך כך, אף הוצע לבחון את האפשרות להעניק סמכות של שוטרים לאותם פורשים, ולו בכדי שיוכלו להיחשף למרשם הפלילי.
- ט. בחירת החלופה של הותרת משרתי יחב"מ ביחידה ללא אפשרות לצאת מהיחידה עד לסוף השירות - (בהמשך לדיון קודם שנערך בנושא) בכל הנוגע לחלופה של הותרת משרתי יחב"מ ביחידה זו בלבד, צפ הקושי בהתנגשות שבין רצון המשרתים ביחב"מ להתקדם בסולם הדרגות והתפקידים אל מול הרציונל הקיים בהשארת המשרתים ביחב"מ לאורך כל תקופת שירותם במשטרה.
- י. נוהל יחב"מ בהתאם לסעיף 7(ג) להוראות המשטרה - נציגי המשטרה הבהירו כי גיבוש הנוהל נמצא בשלבים אחרונים, וכי הצפי לסיום הוא במהלך חודש מרץ.
- יא. נוהל של המשרד לביטחון הפנים - בהמשך לעניין הקודם, גורמי המשטרה העלו את השאלה - האם קיים נוהל במשרד לביטחון הפנים, בנוגע לאופן הטיפול בחומרי הבדיקה המועברים לשר ולגורמים המוסמכים לכך במשרד – ולמגבלות הקיימות ביחס לרשאים

המשרד לביטחון הפנים הייעוץ המשפטי

לעיין

בחומר זה. לאחר בחינת הדברים, נמצא כי פקודת המשטרה ברורה בעניין זה, שכן היא קובעת באופן מפורש מי המותרים לעיון בחומרי הבדיקה במשרד לבט"פ. לאור האמור, הוועדה סברה כי יש מקום לבחון בהמשך את נחיצותו של נוהל כאמור. כן סברה הוועדה כי ככל שיוחלט על צורך בגיבוש נוהל משרדי, ראוי שגורמי המשטרה יפנו בעניין זה לשאר הגופים החוץ משטרתיים המוסמכים לקבל חומר בדיקה ויביאו בפניהם את הצורך בקביעת נוהל דומה.

יב. העברת חומרים מראש יחב"מ לוועדה בראשות המפכ"ל - תיקון סעיף 24 לפקודת המשטרה - הוועדה דנה במקרה בו עולה הצורך להעברת חומרים לגופים חוץ משטרתיים להמשך טיפול, וראש יחב"מ מעבירה את החומרים לוועדה לבדיקת התאמה לתפקיד לשם קבלת החלטה בעניין. הובהר בפני הוועדה כי החלטות בהתאם לסעיפים 24(3) ו-24(4) לפקודת המשטרה, מתקבלות על ידי המפכ"ל בלבד ולא על ידי הוועדה לבדיקת התאמה לתפקיד.

יג. חברי הוועדה לבדיקת התאמה תעסוקתית - תיקון סעיף 124 לפקודת המשטרה - הוועדה מצאה לנכון להמליץ על תיקון סעיף 124 לפקודה כך שמפכ"ל יהיה מוסמך לקבוע כי במקרים מסוימים, הוועדה לבדיקת התאמה לתפקיד תכלול רק שני חברים - המפכ"ל או סגנו והיועמ"ש למשטרה.

יד. היקף העברת מידע לנבדק - גורמי המשטרה ציינו כי בחוות דעת משפטית של יועמ"ש המשטרה, נקבע כי בהתאם לפרשנות תכליתית של סעיף 24א(א) - ניתן להעביר חומרי בדיקה לנבדק עובר לשימוע שנערך לו טרם מתן החלטה על פיטוריו ולא רק לצורך פנייה לבית המשפט לגבי החלטה מנהלית שהתקבלה כבר בעניינו על בסיס חומר הבדיקה - בהתאם ללשון סעיף זה בפקודת המשטרה. הוועדה סברה כי ראוי לעגן זאת בתיקון סעיף 24א(א).

בברכה,

אריאל רייס, עו"ד
מזכיר הוועדה